А. М. Шугаеў

Эстэтычнае выхаванне студэнтаў сродкамі беларускага фальклору

(вопыт работы народнага ансамбля беларускай музыкі і песні «Ярыца»)

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

А. М. Шугаеў

ЭСТЭТЫЧНАЕ ВЫХАВАННЕ СТУДЭНТАЎ СРОДКАМІ БЕЛАРУСКАГА ФАЛЬКЛОРУ

(вопыт работы народнага ансамбля беларускай музыкі і песні «Ярыца»)

Вучэбны дапаможнік з нотным дадаткам

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Мінск,
БДПУ
2018

УДК 378.091.2(075.8)
ББК 74.58я73
Э87

Друкуецца па рашэнні рэдакцыйна-выдавецкага савета БДПУ,
рэкамендавана секцыяй педагагічных навук (пратакол № 9 ад 24.04.2018 г.)

Складальнік:
А. М. Шугаеў, дацэнт кафедры музычна-педагагічнай адукацыі БДПУ

Рэцэнзенты:
Н. В. Чэрнікава, кандыдат педагагічных навук, дацэнт,
дацэнт кафедры педагогікі БДПУ ;
Н. Г. Мазурына, кандыдат філалагічных навук, дацэнт,
дацэнт кафедры тэорыі і методыкі выкладання мастацтва БДПУ

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Эстэтычнае выхаванне студэнтаў сродкамі беларускага фальклору (вопыт работы
Э87 народнага ансамбля беларускай музыкі і песні «Ярыца») : вучэбны дапаможнік з нотным дадаткам / склад. А. М. Шугаеў. – Мінск : БДПУ, 2018. – 76 с.

ISBN 978-985-541-530-6.

У вучэбным дапаможніку адлюстраваны метадычны і практычны вопыт работы народнага ансамбля беларускай музыкі і песні «Ярыца», вядучага творчага калектыву Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка. Прадстаўлены нотны матэрыял твораў з рэпертуара ансамбля.

Адрасуецца кіраўнікам творчых калектываў, выкладчыкам і студэнтам, усім тым, хто цікавіцца фальклорнай спадчынай, беларускай народнай музыкай і пытаннямі эстэтычнага выхавання сродкамі фальклору.

УДК 378.091.2(075.8)
ББК 74.58я73

ISBN 978-985-541-530-6

© Шугаеў А. М., складанне, 2018
© Афармленне. БДПУ, 2018

Уступ

Захаванне самабытнай нацыянальнай культуры для Беларусі з'яўляецца адной з важнейшых умоў незалежнага існавання. Таму на сучасным этапе надаецца вялікае значэнне эстэтычнаму выхаванню моладзі. Перад установамі вышэйшай адукацыі Беларусі стаіць мэта фарміравання ўсебакова развітай асобы, якая валодае творчым мысленнем і мастацкай культурай. Фарміраванне прафесійных якасцяў студэнтаў павінна быць цесна звязана з эстэтычным выхаваннем. І ў гэтым вялікае значэнне мае захаванне традыцый нацыянальнага выхавання і перадача іх наступным пакаленням. Далучэнне моладзі да фальклорнага мастацтва выхоўвае ў іх талерантнасць да іншых культур, уменне бачыць і цаніць прыгажосць навокал і каштоўнасць у розных творах мастацтва. Фарміраванне полікультурнай асобы павінна праходзіць на падставе агульначалавечых каштоўнасцяў – любові і павагі да Радзімы, культуры, фальклору, звычаяў і традыцыяў Беларусі.

У дадзеным вучэбным дапаможніку разглядаюцца асноўныя накірункі эстэтычнага выхавання студэнтаў сродкамі беларускага фальклору на прыкладзе работы Народнага ансамбля беларускай музыкі і песні «Ярыца» Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка. Выканальніцкае майстэрства гэтага калектыву адрозніваецца высокім узроўнем і самабытнасцю. Праз творчую дзейнасць у калектыве маладыя людзі становяцца захавальнікамі, выканаўцамі і інтэрпрэтатарамі музычнага мастацтва беларускага народа. Работа ансамбля не абмяжоўваецца толькі творчай дзейнасцю, рэпетыцыямі, канцэртамі. Гэта вельмі важны элемент вучэбна-выхаваўчага працэсу факультэта эстэтычнай адукацыі, сродак фарміравання і развіцця мастацка-эстэтычнага патэнцыялу асобы. Пад час заняткаў у ансамблі ў студэнтаў фарміруецца актыўная жыццёвая пазіцыя, здольнасці да бесперапыннай самаадукацыі і самаўдасканалення, імкненне да прыгажосці, дабрыні і творчых адносін да жыцця. Пасля заканчэння вучобы ў БДПУ выпускнікі ансамбля маюць магчымасць працаваць у дзіцячых самадзейных калектывах, ва ўстановах дадатковай адукацыі і перадаваць свае веды, уменні, любоў і павагу да народнай культуры маладому пакаленню.

Эстэтычнае і полікультурнае выхаванне студэнтаў з'яўляецца вельмі своечасовым, паколькі фарміруе патрэбнасць зносін з мастацтвам на працягу наступнага дарослага жыцця.

Заняткі фальклорам далучаюць студэнтаў да шэдэўраў народнай і акадэмічнай музыкі Беларусі і іншых краін. Студэнты пад час рэпетыцый павышаюць свае прафесійныя магчымасці: яны займаюцца вакалам, інструментальным выканальніцтвам, вучацца разумець выразныя сродкі музычнай мовы. Разам з тым яны духоўна ўзбагачаюцца, зносіны з музыкай садзейнічаюць фарміраванню іх музычнай культуры. Вывучэнне беларускай народнай музыкі і нацыянальных музычных традыцый аказвае вялікі ўплыў на фарміраванне духоўнасці і выхаванне ў будучых настаўнікаў грамадзянкасці і патрыятызму.

Міжнародны фестываль «Народныя калядкі» ў г. Брусы (Польшча, 2014 г.)

Мастацкі калектыў – адна з самых дзейсных форм эстэтычнага выхавання. Заняткі ў калектыве пашыраюць кругагляд, развіваюць творчыя здольнасці, садзейнічаюць далучэнню да мастацтва (як народнага, так і прафесійнага), фарміраванню ўпэўненасці, а таксама навыкаў калектыўнага ўзаемадзеяння і творчасці. Фальклорны ансамбль аднаўляе гістарычныя і культурныя сувязі, дае магчымасць зразумець і вывучыць традыцыі і звычаі продкаў. У мэтах эстэтычнага выхавання ствараюцца ўмовы для рэалізацыі творчых здольнасцей студэнтаў: студэнты знаёмяцца з рознымі жанрамі народнай творчасці, удасканальваюць прафесійныя вакальна- і інструментальна-выканальніцкія навыкі, актыўна ўдзельнічаюць у традыцыйных народных святах і абрадах.

*Старшы выкладчык кафедры тэорыі
і методыкі выкладання мастацтва БДПУ
М. А. Шатарава*

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ